T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2018 / 208
KARAR NO : 2018 / 281
KARAR TR : 28.5.2018

ÖZET Davacı şirkete ait EnerjiİletimHattının işletmeye alınmasından sonra yapılan Karayolundaki ihlalli durumun ortadan kaldırılması için, direk sökümü/yapımı işi sebebiyle doğan masraf bedelinin davalı Kurumdan tahsiline karar verilmesi istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü

Vekili : Av. O.T.

Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü

Vekilleri : Av. T. B., Av.G.T.

O L A Y: Davacı vekili dilekçesinde; Teşekküllerine ait 154 kV. Isparta-Kuleönü E.İ.Hattı'nın 1985 yılında tamamlanarak Hatta enerji verildiğini; Hattın yapımından sonra davalı Kurumca geçirilen ve 1996 yılında trafiğe açılan Isparta- Atabey Karayolu'nun, Hatta ait 6-7 no.lu direkler arası iletkenleri ile düşey kleransı (Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği madde 44/h bendi ve madde 46 çizelge 8' de belirtilen şehirlerarası karayollarındaki mesafe +45 C de minimum 9 metre olma şartını) sağlamadığının anlaşıldığını; bu ihlalli durumun, can ve mal güvenliği açısından mevcut Yönetmeliğe ve yürürlükteki prosedüre göre biran evvel giderilmesi için Karayolları 13.Bölge Müdürlüğü ile Kuruluşları arasında muhtelif zamanlarda bir dizi resmi yazışma ve karşılıklı görüşme yapılmasına rağmen herhangi bir sonuç elde edilemediğini; bunun üzerine, Teşekküllerince, taleplerine ve açacakları davaya esas olmak üzere, Isparta 2.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E.2007/91 D.İş sayılı dosyasında bilirkişi aracılığı ile tespit yaptırıldığını, 02.07.2007 tarihli Rapor ile mevcut ihlalli durumun, yol açtığı tehlike ve can ve mal kaybına sebebiyet vermemek için biran evvel tedbir alınması gerektiği hususlarının tespit edildiğini; bu aşamadan sonra da, Teşekküllerince, söz konusu klerans probleminin çözümü için 7 no.lu direğin sökülerek yerine daha yüksek bir direğin dikilmesi gerektiği ve bu iş için proje ve keşif hazırlama işlemlerinin tamamlanmasından sonra ihaleye çıkılarak tadilat işleminin yapılacağı, faturasının da Bölge Müdürlüklerine dekont edileceği hususunun resmi bir yazı ile bir kez daha Karayolları 13.Bölge Müdürlüğü'ne bildirildiğini; tüm çabalarına rağmen davalı Kurumdan olumlu bir cevap alınamadığını; yol açtığı tehlike nedeniyle can ve mal kaybına sebebiyet vermemek için, biran evvel tedbir alınarak bahsi geçen ihlalli durumun giderilmesi amacıyla, 154 kV. Isparta- Kuleönü E.İ.Hattı 7 no.lu D2-6 tipi direğin sökülerek yerine D2+6 tipi direk yapımı işinin Kuruluşlarınca ivedilikle tamamlandığını, bu işten doğan toplam 97.029,02-TL. masraf bedelinin ödenmesi için Karayolları 13.Bölge Müdürlüğü'ne 20.04.2012 tarih ve 1554 sayılı yazı ile gerekli ihtar yapıldığını; ancak davalı Kurumun, kendilerine ödeme yapmadığı gibi, yazılarına herhangi bir cevap da vermediğini; davalı Kurumun, 97.029,02-TL. Kuruluş zararının oluşmasına sebep olduğunu ifade ederek; fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydıyla; toplam 97.029,02-TL. masraf bedeline dair alacaklarının, her bir harcamanın Kuruluşlarınca ayrı ayrı ödenme tarihlerinden itibaren işleyecek Merkez Bankasının kısa vadeli avans işlemlerine uyguladığı avans faizi ile birlikte davalı Kurumdan tahsiline karar verilmesi istemiyle, 2.8.2012 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Isparta 1.Asliye Hukuk Mahkemesi, 10.2.2015 gün ve E:2012/273, K:2015/110 sayı ile uyuşmazlığın esasını inceleyerek davacının davasının kabulüne karar vermiş; temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 4.Hukuk Dairesi, 9.5.2016 gün ve E:2015/16490, K:2016/6383 sayı ile yargı yolu bakımından mahkemenin görevsizliği nedeniyle dava dilekçesinin reddine karar verilmesi gerekirken işin esasının incelenmiş olmasının usul ve yasaya uygun düşmediği gerekçesiyle, kararın bozulmasına karar vermiştir.

sayı ile "(...)
Gerek tüm dosya kapsamı gerek alınan uzman bilirkişi raporu açıklamalı kapsamlı ve denetlenebilir nitelikte olması göz önüne alındığında; davalının sonradan yaptığı yol nedeniyle D2-6 direğinin sökülerek D2+6 direğinin yapılmasına da davalı sebebiyet verdiğinden taleple bağlı kalınarak 97.029,02 TL'nin dava tarihi olan 01/08/2012 tarihinden itibaren avans faizi ile birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine dair 10/02/2015 tarih 2012/273 esas 2015/110 karar sayılı ilamının davalı vekilince temyizi üzerine dosya Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 09/05/2016 tarih 2015/16490 esas 2016/6383 karar sayılı ilamı ile "Davalı Karayolları Genel Müdürlüğü bir kamu kurumu olup; kural olarak, işlem ve eylemleri kamusal nitelik taşır. Somut olayda, davalının yaptığı ve trafiğe açılan karayolunun daha önceden davacı

tarafından yapılan ve işletilen elektrik hattı yüksekliği açısından tehlike arz etmesi ve mevzuata aykırı olması sonucu davacının direkleri değiştirmesi nedeniyle maddi zarar oluştuğu iddia edildiğine göre, istemin idare hukuku kuralları çerçevesinde ve idari yargı yerinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu yöndeki istemlerin, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gereğince idareye karşı, idari yargı yerinde tam yargı davası olarak öne sürülmesi gerekir. Görev konusu kamu düzenine ilişkin olup taraflarca ileri sürülmese bile yargılamanın her aşamasında mahkemelerce kendiliğinden gözetilir (HMK m. 114).Şu halde, açıklanan yönler gözetilerek, yargı yolu bakımından mahkemenin görevsizliği nedeniyle dava dilekçesinin reddine karar verilmesi gerekirken yerinde olmayan yazılı gerekçeyle işin esasının incelenmiş olması usul ve yasaya uygun düşmediğinden kararın bozulması gerekmiştir." denilmek suretiyle dosya bozularak mahkememize gelmiş olup usul ve yasaya uygun görülen bozma ilamına uyulmasına karar verilmiş ve yargılama sürdürülmüştür.

Gerek tüm dosya kapsamı, alınan bilirkişi raporları, taraflar arasındaki sözleşmeler, Yargıtay Bozma ilamı bir bütün halinde değerlendirildiğinde, davalının bir kamu kurumu olduğu, kural olarak işleri ve eylemlerinin kamusal nitelik taşıdığı, dava konusu olan ve idarenin hizmette kusura dayanan istemin idare hukuku çerçevesinde ve idari yargı yerinde değerlendirilmesi ve idareye karşı tam yargı davası olarak öne sürülmesi gerektiği kanaati ile dava dilekçesinin yargı yolu bakınından mahkememizin görevsizliği nedeniyle davanın reddine karar verilmesi gerekmiştir.

HÜKÜM: Yukarıda açıklandığı üzere;

1-Dava dilekçesinin yargı yolu bakımından mahkememizin görevsizliği nedeniyle REDDİNE,..." karar vermiş, bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ISPARTA İDARE MAHKEMESİ: 1.12.2017 gün ve E:2017/648 sayı ile "(...) 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinin (1) numaralı bendinde: "a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar" idari dava türleri olarak sayılmıştır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun "I. İşin görülmesi" başlığı altında vekaletsiz işgörmeyi düzenleyen 526. maddesinde "Vekâleti olmaksızın başkasının hesabına işgören, o işi sahibinin menfaatine ve varsayılan iradesine uygun olarak görmekle yükümlüdür." hükmüne, 529. maddesinde "işsahibi, işin kendi menfaatine yapılması hâlinde, işgörenin, durumun gereğine göre zorunlu ve yararlı bulunan bütün masrafları faiziyle ödemek ve gördüğü iş dolayısıyla üstlendiği edimleri ifa etmek ve hâkimin takdir edeceği zararı gidermekle yükümlüdür. Bu hüküm, umulan sonuç gerçekleşmemiş olsa bile, işi yaparken gereken özeni göstermiş olan işgören hakkında da uygulanır. İşgören, yapmış olduğu giderleri alamadığı takdirde, sebepsiz zenginleşme hükümlerine göre ayırıp alma hakkına sahiptir." hükmüne yer verilmiştir.

(...)

2577 sayılı Kanun'un 2. maddesine göre tam yargı davaları idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır. Bu tanım uyarınca tam yargı davası açılabilmesi için her şeyden önce ortada, idarenin idari nitelikte bir işleminin veya eyleminin bulunması gerekmektedir. Olayda ise, davalının onayı olmadan yapılan bir yapım işinden doğan masrafın tazmininin istendiği gözetildiğinde, idarenin bir kamu hukukuna, yasa, tüzük, yönetmelik gibi bir kural işlem veya bir idari işleme dayanmadan eylemde bulunmasının özel hukuk hükümleri uyarınca çözümlenmesi gereken uyuşmazlıklar olduğu kuşkusuzdur.

Bu durumda, idari nitelikteki işlem ve eylemden kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan ve idarenin Kamu Hukuku kurallarına göre gerçekleşen sorumluluğunu gündeme getirerek doğan zararın tazminine ya da hakkın geri verilmesine mahkum edilmesi isteklerini konu edinen idari bir dava olarak nitelendirilemeyecek olan bu davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

(...)

Açıklanan nedenlerle; Mahkememizin görevsizliğine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyiş Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için iş bu dosya ile birlikte Isparta 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 01/11/2016 tarih ve E:2016/468, K:2016/502 sayılı dava dosyasının mahkemesinden istenerek temininin ardından dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine..." karar vermiş; Mahkemece bila tarihli üst yazı ile gönderilen dava dosyaları, 13.3.2018 tarihinde Mahkememiz kayıtlarına girmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 28.5.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Davacı şirkete ait 154 kV. Isparta-Kuleönü Enerji İletim Hattının işletmeye alınmasından sonra yapılan Isparta - Atabey Karayolundaki ihlalli durumun ortadan kaldırılması için, aynı Hattın 7 no.lu D2-6 tipi direğinin sökülerek

yerine D2+6 tipi direk yapımı işi sebebiyle doğan, toplam 97.029,02-TL. masraf bedelinin, fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydıyla ve her bir harcamanın ayrı ayrı ödenme tarihlerinden itibaren işleyecek faizi ile birlikte davalı Kurumdan tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, Davacı Kuruluşa ait 154 kV Isparta-Kuleönü Enerji İletim Hattı'nın 1985 yılında tamamlanarak işletmeye alınmasından sonra 1996 yılında trafiğe açılan Isparta-Atabey karayolu ile hatta ait 6-7 nolu direkler arası iletkenler arasında klerans sorunu yaşandığı, yapılan ölçümler neticesinde düşey mesafenin 6-7 nolu direkler arası iletkenler ile düşey kleransı sağlamadığının teknik ekiplerce tespit edildiği, söz konusu ihlalli durumun giderilmesi için davalı İdareyle yazışmalar yapıldığı ancak sonuç alınamadığı, bunun üzerine durumun tespiti amacıyla Isparta 2. Asliye Hukuk Mahkemesine E:2007/91 Değişik İş sayılı başvurunun yapıldığı, bu dosyada ihlalli durumun giderilmesi için tedbir alınması gerektiğinin tespit edildiği; bu aşamadan sonra, klerans probleminin çözümü için 7 nolu direğin sökülerek yerine daha yüksek bir direğin dikilmesi gerektiği, bu işin ihaleye çıkılarak yapılacağı, faturasının da Bölge Müdürlüklerine dekont edileceği, hususunun davalıya bildirildiği, ancak olumlu cevap alınamadığı; yol açtığı tehlike nedeniyle can ve mal kaybına sebebiyet vermemek amacıyla ihlalli durumun ortadan kaldırılması için Isparta-Kuleönü Enerji İletim Hattı 7 nolu D2-6 tipi direğin sökülerek yerine D2+6 tipi direğin yapıldığı, bu yapım işinden doğan toplam 97.029,02 TL masraf bedelinin, fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydıyla ve her bir harcamanın ayrı ayrı ödenme tarihlerinden itibaren işleyecek faizi ile birlikte davalı Kurumdan tahsiline karar verilmesi istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Davacı şirketin elektrik direkleri altına isabet eden taşınmazlarda 221(Amme Hükmi Şahısları Veya Müesseseleri Tarafından Fiilen Amme Hizmetlerine Tahsis Edilmiş Gayrimenkuller Hakkında Kanun) sayılı ve 2942 sayılı Kanun hükümleri uyarınca idari irtifak hakkı bulunmaktadır.

İdari irtifak hakları idarenin kamu yararına özel mülkiyete ait taşınmazlar üzerinde tesis ettiği yükümlülüklerdir. Bu nedenle sözü edilen yerler, kamu emlaki niteliği taşımaktadır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 30. maddesinde kamu tüzel kişilerinin ve kurumlarının sahip oldukları taşınmaz mal, kaynak veya irtifak haklarının diğer bir kamu tüzel kişisi veya kurumu tarafından kamulaştırılamayacağı; taşınmaz mala, kaynak veya irtifak hakkına ihtiyacı olan idarenin ödeyeceği bedeli de belirtmek suretiyle mal sahibi idareye yazılı olarak başvuracağı, olumsuz yanıt aldığında konunun Danıştay İdari dairesince incelenerek kesin olarak karara bağlanacağı, bedelde anlaşmazlık doğduğu takdirde uyuşmazlığın 3533 sayılı Kanun hükümlerine gitmeksizin yetkili asliye hukuk mahkemesinde çözümleneceği belirtilmektedir.

Davalı idarenin, TEİAŞ'ın idari irtifak hakkına sahip olduğu alanda yol yapımına girişmeden önce bu maddede öngörülmüş bulunan ve bu uyuşmazlıkta idari nitelikte tek çözüm şekli olan başvuruyu yapmadan başka bir deyişle Kanunda öngörülen usul ve esaslara uygun şekilde tasarrufta bulunmadan, davacı kurumun ayni hakkına vaki müdahalesinin haksız fiil niteliğinde bir el atma olduğunun kabulü gerekmektedir. Hal böyle olunca, bu haksız ve kanunsuz el atmayı; "İdari İşlem" ya da "İdari Eylem" sayma olanağı yoktur. Bu müdahalenin, bir kamu hizmetinin ifası nedeniyle yapılmış olması; tarafların kamu kurumu olmaları, yapılan işe bir idari eylem niteliğini kazandırmaz.

6098 sayılı Borçlar Kanununun 49. ve müteakip maddelerinde haksız fiilden doğan davalar düzenlenmiş; Kanunun "Vekâletsiz İşgörme" üst başlığını taşıyan Onuncu Bölümünde, "A. İşgörenin hak ve borçları/I. İşin görülmesi" başlığını taşıyan 526.maddesinde; "Vekâleti olmaksızın başkasının hesabına işgören, o işi sahibinin menfaatine ve varsayılan iradesine uygun olarak görmekle yükümlüdür." hükmüne; "B. İşsahibinin hak ve borçları/I. İşin işsahibinin menfaatine yapılması hâlinde" başlığını taşıyan 529.maddesinde "İşsahibi, işin kendi menfaatine yapılması hâlinde, işgörenin, durumun gereğine göre zorunlu ve yararlı bulunan bütün masrafları faiziyle ödemek ve gördüğü iş dolayısıyla üstlendiği edimleri ifa etmek ve hâkimin takdir edeceği zararı gidermekle yükümlüdür. Bu hüküm, umulan sonuç gerçekleşmemiş olsa bile, işi yaparken gereken özeni göstermiş olan işgören hakkında da uygulanır.

İşgören, yapmış olduğu giderleri alamadığı takdirde, sebepsiz zenginleşme hükümlerine göre ayırıp alma hakkına sahiptir." hükmüne yer verilmiştir.

Bu tür davaların adli yargı düzeninde yer aldığı tartışmasızdır.

Öte yandan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri: a)İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b)İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c)Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmıştır.

Bu durumda, idari nitelikteki işlem ve eylemden kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan ve idarenin Kamu Hukuku kurallarına göre gerçekleşen sorumluluğunu gündeme getirerek doğan zararın tazminine ya da hakkın geri verilmesine mahkum edilmesi isteklerini konu edinen idari bir dava olarak nitelendirilemeyecek olan bu davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı görevli olduğundan, Isparta İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile, Isparta 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin 1.11.2016 gün ve E:2016/468, K.2016/502 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Isparta İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Isparta 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin 1.11.2016 gün ve E:2016/468, K.2016/502 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.5.2018 gününde Üye Turgay Tuncay VARLI'nın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Suna TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali ÖĞÜŞ	Süleyman Hilmi AYDIN	Turgay Tuncay Varlı

KARŞI OY

Dava, davalı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün yol yapım faaliyetini kusurlu işlettiği, yolun hatalı yapımı nedeniyle davacı şirketin sorumluluk alanındaki elektrik direklerinin yüksekliğinin azalarak tehlike arz eder hale geldiği; bu durumun giderilmesi için davacı şirket tarafından yapılan harcamaların davalı idareden tazminat olarak istenilmesine ilişkin olup, bu haliyle idari eylemden kaynaklanan zararın tazmini istemine yönelik davanın idari yargı yerlerinde görülmesi gerektiği oyuyla karara katılmıyorum.

Üye
Turgay Tuncay VARLI